

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľky: **E. K.**, bytom S., zastúpenej JUDr. J. P., advokátom so sídlom v P., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. februára 2009, č.k.1Sd 3/2008-18, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1 Sd 3/2008-18 z 10.februára 2009 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. X. z 25. septembra 2009, ktorým bol navrhovateľke podľa § 70 ods. 2 a § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení

(ďalej len „zsp“) priznaný invalidný dôchodok od 18. augusta 2008 vo výške 7.718 Sk mesačne s odôvodnením, že za invalidnú bola uznaná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Zdravotný stav bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Ľubovňa a výsledok posúdenia je uvedený v lekárskej správe z 27. augusta 2008. Suma invalidného dôchodku bola určená podľa § 73 ods. 3 zsp. Po oboznámení sa s posudkami posudkových lekárov a s obsahom dávkového spisu krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie je zákonné, lebo pre posúdenie podmienok nároku na invalidný dôchodok v prípade navrhovateľky nezaväzňuje čas, kedy si podala žiadosť o invalidný dôchodok, ani dobrovoľné zaplatenie dôchodkového poistenia v období od 23.4.2008 do 24.7.2008, ale skutočnosť, že sa stala invalidnou v období, kedy bola nezaopatreným dieťaťom a na tieto prípady sa vzťahuje posudzovanie nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zsp.

Proti rozsudku podala navrhovateľka odvolanie. Dôvodila tým, že nárok na dôchodok žiadala posúdiť podľa § 70 ods. 1 zsp z dôvodu, že splnila všetky podmienky na priznanie invalidného dôchodku podľa tohto ustanovenia. Potvrdila, že žiadosť o invalidný dôchodok podala dňa 18.8.2008. Na dôchodkovom poistení bola zúčastnená od 23.4.2008 do 24.4.2008 a za uvedené obdobie riadne uhradila poistné a poistné odvody. Za nesprávne považovala konštatovanie súdu prvého stupňa, že nezískala žiadnu dobu dôchodkového poistenia. Pre nesprávne posúdenie veci navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie odporkyne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odporkyňa navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nebolo dôvodne podané.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, štátnej správy, orgánov územnej

samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 OSP).

Zákonnosť rozhodnutí a postupov je súlad týchto rozhodnutí a postupov s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok (§ 70 ods. 1 zsp).

Jednou z podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zsp je dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, v dôsledku ktorého došlo k poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Vznik nároku na invalidný dôchodok je ďalej podmienený okrem zdravotného hľadiska, t.j. invalidity, aj splnením podmienky potrebného obdobia poistenia. Na vznik nároku na invalidný dôchodok v prípade poistenca mladšieho ako 20 rokov sa podľa § 70 ods. 1 v nadväznosti na § 72 ods. 1 písm. a/ zsp vyžaduje poistné obdobie menej ako jeden rok.

Aj keď z ustanovenia § 72 ods. 1 písm. a/ zsp je nepochybné, že invalidita poistenca vo veku do 20 rokov vznikne po splnení aj podmienky potrebného obdobia dôchodkového poistenia v rozsahu najmenej jeden rok, zákon o sociálnom poistení v znení účinnosť v čase konania odporkyne o žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok, zachoval právnu úpravu, podľa ktorej invalidita nevylúčila poskytovanie invalidného dôchodku v prípadoch, v ktorých sa občania stali invalidnými do skončenia povinnej školskej dochádzky, tzv. invalidi z mladosti.

Podľa § 263 ods. 15 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zákona má aj fyzická osoba narodená v období od 1. januára 1987 do 31. decembra 2004, ktorá sa stala invalidnou podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka.

Podľa § 70 ods. 2 veta prvá a druhá zákona fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku.

Podľa § 73 ods. 3 zákona suma invalidného dôchodku fyzickej osoby uvedenej v § 70 ods. 2, ktorá má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, sa určí ako súčin osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako. Osobný mzdový bod sa určuje na hodnotu 0,67.

Zo spisu vyplýva, že navrhovateľka narodená dňa X. podala dňa 18.8.2008 po dovŕšení 18 rokov veku žiadosť o priznanie invalidného dôchodku. Pred podaním žiadosti bola zúčastnená na dôchodkovom poistení v období od 23.4.2008 do 24.4.2008. Za uvedené obdobie riadne uhradila poistné a odvody z vymeriavacieho základu, ktorý si určila.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní invalidného dôchodku, pre výšku ktorého odporkyňa navrhovateľke nezohľadnila jej účasť na dôchodkovom poistení od 23.4.2008 do 24.4.2008, odvolávajúc sa na § 73 ods. 3 zsp.

Systém sociálneho poistenia, platný od 1.1.2004, je založený zásadne na výkone zárobkovej činnosti a na platení poistného. Dávky z neho poskytované plnia predovšetkým funkciu náhrady straty príjmu z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti.

Aj odvolací súd je toho názoru, že pre posúdenie podmienky nároku na invalidný dôchodok v jej prípade nezaváži čas, kedy si podala žiadosť o invalidný dôchodok, ani dobrovoľné zaplatenie dôchodkového poistenia v období od 23.4.2008 do 24.4.2008, ale skutočnosť, že navrhovateľka sa stala invalidnou v období, keď bola nezaopatreným dieťaťom a na tieto prípady sa vzťahuje posudzovanie nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 zsp.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní úspešnej odporkyni nepriznal z dôvodu, že náhrada trov konania jej nepatrí (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP).

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková